

Argumenteren (Erik Miltenburg)

Waar mensen samen zijn bestaat er nogal eens een verschil van mening. Dit kan in professionele sferen gebeuren zoals tijdens vergaderingen of tijdens de opleiding, maar ook bij het avondeten, of zelfs in de kroeg. Bij een meningsverschil tussen 2 partijen draagt iedere partij zijn standpunt aan, en probeert deze te verdedigen door goede argumenten te gebruiken.

Standpunten

Standpunten ten opzichte van het onderwerp kunnen positief, negatief of neutraal zijn. Standpunten die positief zijn, zijn voor het onderwerp. Standpunten die negatief zijn, zijn tegen het onderwerp. Neutrale standpunten hebben geen sterke mening over het onderwerp, of wegen de positieve en negatieve aspecten tegen elkaar af.

Meningsverschil

Wanneer standpunten niet met elkaar overeenkomen is er sprake van een meningsverschil. Zo een meningsverschil kan uitlopen op een grote discussie. Bij een meningsverschil is het daarom van belang om argumenten toe te voegen aan de standpunten. Door van te voren al argumenten te hebben is het makkelijker om de tegenpartij te overtuigen.

Voorbereiding

Het is zeer handig om een betoog grondig voor te bereiden. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het Toulmin-model. Daarin zijn naast standpunt en argumenten ook ondersteunende rechtvaardigingen en concessies en voorbehouden ingenomen.

Stephen Toulmin

Stephen Edelston Toulmin was een Engelse filosoof, die met zijn werk "The uses of argument" de grondlegger was van de argumentatieleer.

Voordelen van het model van Toulmin

Wanneer er wordt gewerkt met het model van Toulmin kan de tegenpartij veel makkelijker overgehaald worden. Wanneer er eerst argumenten worden gegeven en vervolgens concessies en ondersteunende rechtvaardigingen en tot slot een standpunt. dan is het standpunt veel sterker en moeilijker aan te vallen. Hierdoor zijn mensen sneller overtuigd van een standpunt en ontstaan er minder snel conflicten uit een discussie.

Drogredeneringen

Drogredeneringen zijn ongeldige en onjuiste redeneringen. Ze maken de oplossing van een verschil van mening moeilijker en staan voortschrijdend inzicht en nuancering in de weg. Hierbij een aantal voorbeelden:

Stropopredenering

Iemands argument fout of te simpel interpreteren, en vervolgens deze simpele vorm van het argument aanvallen. Hierbij wordt niet het argument zelf aangevallen, maar wordt er eerst een karikatuur gemaakt, waardoor het makkelijker is om een weerwoord te bieden dat sterk lijkt.

No true scotsman

Rechtvaardige kritiek op het eigen argument afdoen door te stellen dat de kritiek niet echt op datgene van toepassing is. Als er bijvoorbeeld argumenten worden gegeven om aan te geven dat communisme niet werkt vanwege corruptie binnen de staat zal als tegenargument worden gegeven dat er geen corruptie heerst in een echte communistische staat, en dat elke communistische staat tot nu toe niet echt communistisch was.

Anekdoten

Persoonlijke verhalen die niet bewezen kunnen worden gebruiken als valide argumenten. Deze drogredenering wordt voornamelijk gebruikt om statistieken te ontkrachten. Bijvoorbeeld bij discussies over de negatieve gevolgen van roken kan er gezegd worden: "Maar mijn opa rookte 1 pak sigaretten per dag en werd wel 93 jaar oud!".

Drogredenering drogreden

Alle argumenten van iemand afwijzen omdat de persoon ook een drogreden heeft gebruikt. Dit is een drogreden an sich, aangezien er niet wordt ingegaan op de echte argumenten, maar alleen wordt gekeken naar de drogreden. Het is tijdens een meningsverschil vaak moeilijk om elke vorm van drogredenering te mijden, vooral omdat er een aantal drogredeneringen zijn die minder erg zijn dan andere, vooral als ze gecombineerd worden met goede argumenten. Argumenten kunnen soms ook ten onrechte gezien worden als drogreden.

Hellend vlak

Het argument van de tegenpartij doortrekken om aan te geven dat het tot een ongewenst resultaat zal leiden, terwijl er geen bewezen verband is dat dit ook echt zal gebeuren. Bijvoorbeeld: als er wordt toegestaan dat homo's mogen trouwen dan is het eind zoek! Dan kunnen binnen de kortste keren mensen met dieren of zelfs met stenen trouwen!

Voorbeeld van argumenteren

Standpunt:

Ik ben tegen schaliegaswinning in Nederland.

Argumenten:

- De olieprijs is zeer laag op het moment
- Er is nu al veel overlast van de gaswinning in Groningen
- Gezondheidsrisico's zijn nog niet genoeg onderzocht
- het landschap wordt vervuild door duizenden boortorens
- er is altijd nog de gelegenheid om in de toekomst te boren

tegenargumenten

- het is goed voor de economie
- de brandstofprijzen gaan dalen
- minder afhankelijk van de OPEC landen

Rechtvaardiging:

De laatste jaren is er veel vooruitgang geboekt met het winnen van aardgas uit schalie. Hierdoor zijn de kosten aanzienlijk gedaald, waardoor het veel sneller winstgevend is om te boren naar schaliegas. Ook in Nederland zijn er grote reserves gevonden. Het is op dit moment de vraag of wij deze reserves aan moeten boren of niet.

De olieprijs is op dit moment zeer laag, waardoor Nederland niet de optimale prijs kan krijgen wanneer zij haar schaliegas wil verkopen, het is op dit moment veel rendabeler om de brandstof simpelweg te importeren van andere olieproducerende landen. Het schaliegas blijft gewoon in de grond zitten waardoor er in de toekomst alsnog geboord kan worden.

In Groningen wordt er nu hevig geprotesteerd tegen de gaswinning. Als daar ook naar schaliegas wordt geboord zal dit een nog grotere belasting op het milieu geven, niet alleen qua afvalstoffen, aardbevingen en horizonvervuiling, maar ook vanwege de grote hoeveelheden water die nodig zijn voor het winnen van schaliegas.

Er is ook nog weinig bekend over de langdurige gevolgen van de grootschalige winning van schaliegas. Aangezien landen als de Verenigde Staten al volop bezig zijn met deze manier van extraheren, is het alleen maar een kwestie van wachten tot er rapporten verschijnen over deze gevolgen.

Concessie:

Het is nu bekend dat er een enorme bodemrijkdom onder Nederland zit. En als deze wordt aangedaan zal dat vele positieve gevolgen hebben, zoals lagere brandstofprijzen, een betere economie en minder afhankelijkheid van de OPEC landen. Maar deze voordelen wegen niet op tegen de nadelen.

Daarbij komt ook dat de olieprijsen hoogstwaarschijnlijk zullen stijgen in de komende paar jaar, waardoor Nederland veel meer baat heeft bij wachten. De oliereserves rennen gelukkig niet weg.